

atelier mooi drenthe

Atelier Mooi Drenthe

Werkatelier gemeente Borger-Odoorn

Thema: Drents Groen, karakteristieke beplanting

11 mei 2011

“Drents Groen – doen!”

Het prachtige veenkoloniale landschap van de gemeente Borger-Odoorn is het decor voor het werkatelier Drents Groen en het gesprek over de opgave van karakteristieke beplanting in Drenthe. De rondrit langs onder andere Exloërveen, het Lofar-gebied en Valthermond laten niet alleen de impact en functie van oud en nieuw groen in het open landschap zien, maar ook de effecten van nieuwe ontwikkelingen in deze regio zoals de aanleg van moderne (landbouw-)bedrijven.

De aanwezige ambtenaren van de gemeente Borger-Odoorn vertellen tijdens de rit over de lopende initiatieven. Zo wordt er in Valthermond binnenkort gestart met het project Boerenerven om de erven rond de veenkoloniale boerderijen weer in ere te herstellen en de inrichting ervan te laten aansluiten bij de oorspronkelijke karakteristieken. Ook wordt nagedacht over de beleving van het landschap. Zo wordt het oude tracé van de spoorlijn langs de Buinerweg mogelijk weer zichtbaar voor het publiek en als fietspad bruikbaar gemaakt. Daarnaast zijn er initiatieven voor het stichten van een zelfvoorzienend eco-dorp in de deze regio, Anastasiadorp.

De gemeente geeft in de toekomst ruimte voor nieuwe agrarische bedrijven en heeft langs een landbouwweg in het open landschap bij Exloërveen een lint van ongeveer 4-5 kavels tot maximaal 8 ha. voor ogen. Daarvan zijn er nu enkele ingevuld, een agrarisch bedrijf uit de Achterhoek en een leliekwekerij. Hier wordt tijdens de busrit even stilgestaan bij het resultaat.

Tijdens en na de rondrit komen veel vragen en overwegingen naar voren. Hoe faciliteer je de komst van nieuwe boerderijen en kun je komen tot een integrale visie over de inpassing van deze boerderijen. Welke randvoorwaarden geef je mee?

De gemeente geeft aan dat ten aanzien van groen een meer integrale visie wenselijk zou zijn. Nu zijn de verschillende beleidsnota's op dit gebied nog te fragmentarisch (bijvoorbeeld over landgoederen of over de Veenkoloniën alleen). Er is bij buurgemeenten gekeken hoe zij hun Landschapsontwikkelingsplan (Tynaarlo) hebben uitgevoerd of hun Beeldkwaliteitsplan voor het buitengebied (Westerveld).

Waar gaat het om bij Drents Groen? AMD zet drie invalshoeken uiteen: 1. de markante plekken die een verhaal vertellen 2. de identiteit die het landschap in zich draagt en 3. betekenis die het landschap kan hebben voor de toekomst en als onderdeel van innovatie.

Er is een gebrek aan beleid en visie op het gebied van Nieuw Groen. Spelregels zijn aanwezig voor architectuur, maar voor nieuwe linten, nieuwe erven en nieuw groen niet. Waarom niet vastleggen dat bij de toevoeging van een bepaald volume, hetzelfde volume aan groen toegevoegd dient te worden? De verhouding tussen groen en bouwvolume zou beter benut kunnen worden.

Ook het besef van een *collectief* landschap; beleefd, bewoont en gebruikt door burgers en ondernemers in het gebied is belangrijk voor het krijgen van draagvlak en de erkenning van het belang van het landschap en daarmee de rol van Drents Groen. Burgers hebben een belangrijke rol in het definiëren van de waarden van het landschap en de markante plekken daar in.

Een aantal spelregels worden benoemd:

- nadenken over een tegemoetkoming van de kosten voor uitvoering voor de beheerder van het landschap (bijvoorbeeld de agrariër).
- samenwerking is essentieel om resultaat te genereren, een gemeenschappelijk doel stellen. Daarbij zijn ook nieuwe samenwerkingsverbanden te leggen, zoals bijvoorbeeld met scholen AOC Terra of bijzondere subsidiemogelijkheden.

De vraag wordt gesteld: Is er een opgave voor Drents Groen en wat is deze dan? Is er een collectieve behoefte van de gemeenten ten aanzien van het landschap?

Noordenveld – “Het begint bij een goede communicatie naar en met de burgers. Een inspiratiedocument om het bewustzijn en het draagvlak te vergroten zou een goed hulpmiddel kunnen zijn. Naast burgers zouden agrariërs en hoveniers specifiek benaderd kunnen worden om de verschillende mogelijkheden te verkennen.”

Aa en Hunze – “Er zou een juridische koppeling gemaakt moeten worden tussen bouwen en landschappelijke inpassing. Daarnaast zouden de mogelijkheden van co-financiering verkend moeten worden. En het laten maken van een gedegen beschrijving van de specifieke groenarakteristiek van het betreffende gebied in relatie tot de bodemkarakteristiek.”

Landschapsbeer Drenthe – “Wij merken dat het animo bij de burgers groot is, dus het blijven stimuleren blijft noodzakelijk. Maar wat daarnaast essentieel is, is structureel beheer. En dat kost geld. Dan wordt meteen de vraag gesteld: wie is verantwoordelijk en wie betaalt?”

Borger-Odoorn – “Er is behoefte aan een betere afstemming tussen de toetsingskaders voor particulieren en voor bedrijven. Door de wisselwerking kan meer begrip en kennis tot stand komen over het (toekomstige) gebruik van het landschap. Bewustzijn over het landschap begint echter ook al bij het betrekken van jongere generaties bij hun leefomgeving. Onderwijs en erfgoededucatie zijn dan ook belangrijke middelen om de (jonge) burgers voor het landschap te winnen.”

Coevorden – “Zou naast het maken van een goede inventarisatie en een inspiratiedocument, niet ook het ontwikkelen van een informatiebrochure over de weg naar de verschillende ‘geldkranen’ een goed idee zijn?”

Atelier Mooi Drenthe maakt voor alle gemeenten een DNA-kaart die als inspiratie kan dienen en het bewustzijn van de samenhang tussen alle landschappelijke elementen kan vergroten. Landschap, water, infrastructuur en bebouwing.

Geconcludeerd wordt dat in de huidige beleids- en toetsingsinstrumenten het landschap er in de meeste gevallen bekaaid afkomt. Het ontwikkelen van een integrale visie waarbij burgers worden betrokken, een goede afstemming tussen de verschillende gebruikers en bewoners in het gebied als

ook het inventief gebruik van bestaande geldkranen zijn belangrijk om de positie van het landschap te verbeteren.

In het najaar is Atelier Mooi Drenthe voornemens om in samenwerking met o.a. Drents Landschap, Landschapsbeheer Drenthe en BOKD een plantdag te organiseren. Hiermee wordt het (nieuwe) Drentse Groen onder de aandacht gebracht, groen dat in samenhang met het specifieke landschap en de bodemgesteldheid wordt aangelegd.
Drents Groen – doen!

